

จิตส่งออก

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เดี่ยวเราดู คุณนี่ก่อนเลยเนอะ เหตุมันเกิดจากตรงนี้ใช่ไหม ต้องเคลียร์ให้เห็นเหตุก่อน

ประเด็น : หนึ่ง จิตที่ส่งออกเป็นสมุทัย ผลอันเกิดจากจิตส่งออกเป็นทุกข์ ของหลวงปู่ดุลย์ หลวงพ่อ..... ตีความว่า จิตที่ส่งออกนอกเป็นสมุทัยนั้น น่าจะคลาดเคลื่อน จากสภาวะธรรมที่ หลวงปู่ดุลย์สอน เพราะจิตที่เป็นตัวสมุทัยเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่อ : อันนี้ค้ำานนะ

ประเด็น : จิตที่เป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่อ : อะไรเกิด คนเกิดเกิดจากอะไร จิตที่เป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้ ถ้าเป็นไปไม่ได้ คนก็ไม่ต้องเกิดแล้ว เพราะว่าจิตนี้มันไม่มีสมุทัยเห็นไหม ไอ้กรณีอย่างนี้ มันก็เป็นการเถียงกันที่ว่า จิตเดิมแท้มีช่องใส จิตเดิมแท้มีหมองไปด้วยอุปกิเลส เพราะช่องใส คือนิพพานไง นี่ไง ทาง วิชาการเขาคุยอย่างนั้น ถ้าพูดอย่างนั้น จะไปเข้ากับตรงนั้น

ประเด็น : น่าจะคลาดเคลื่อนจากสภาวะธรรม ที่หลวงปู่ดุลย์สอน น่าจะคลาดเคลื่อน...

หลวงพ่อ : เห็นไหมเราเคยพูดไว้บ่อยมากเลยว่า ธรรมะที่หลวงปู่ดุลย์พิมพ์ไว้ ธรรมะของ หลวงปู่ดุลย์ ต่อไปลูกศิษย์จะแก้ไข เราพูดบ่อยเห็นไหม ว่าลูกศิษย์จะแก้ไข จะแก้ไขให้เป็นตาม ความเห็นของลูกศิษย์ แต่ที่ของหลวงปู่ดุลย์ถูกต้อง แต่เพราะเราเข้าไม่ถึงสภาวะธรรม ของสัง ฆธรรมมันจริง เราเลยเข้าใจความไม่ถึง แล้วเราจะแก้ไขเราจะเปลี่ยนแปลง เราเป็นห่วงมากที่ว่า จิต ส่งออกทั้งหมดนะ ความคิดมันออก ส่งออกมันเป็นทุกข์ ต้องหยุดความคิด การหยุดความคิดนั้น ก็ต้องใช้ความคิด หลวงปู่ดุลย์พูดบ่อยมากเลยต่อไปมันจะตัดทั้งหมด เพราะว่าการใช้ความคิด นั้นเขาถือว่าเป็นกิเลส แต่การใช้ความคิดนั้น ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ว่าเป็นมรรค ถ้าจิตเป็นสมาธิ นี้ ึ่งจะค้ำานตรงนี้ไว้ก่อนแล้วเดี่ยวค่อยอธิบาย

ประเด็น : จิตที่ส่งออกเป็นสมุทัยเป็นไปไม่ได้ จิตเป็นวิญญานขั้น

หลวงพ่ : เราบอกถ้าจิตเป็นวิญญาณชั้น เราก็บอกว่าเป็นไปไม่ได้ เพราะวิญญาณชั้น วิญญาณชั้นในชั้น ๕ ไซ้ใหม่ วิญญาณชั้น วิญญาณชั้นก็คือชั้น ๕ อวิชา สังขาร สังขาร ปัจจยา วิญญาณัง อวิชา ปัจจยา สังขาร สังขาร ปัจจยา วิญญาณัง วิญญาณ ในปฏิจสมุปบาท คือ วิญญาณในปฏิสนธิ วิญญาณอันนั้นเป็นวิญญาณในปฏิสนธิ ไม่ใช่ วิญญาณชั้น เพราะมันเป็นปัจจายการ มันไม่เป็นชั้น ไม่ใช่ ชั้นเป็นกอง

ประเด็น : จิตจัดอยู่ในกองทุกข์ ไม่ใช่ตัดหาอันเป็นตัวสมุทัย

หลวงพ่ : โศตรสมุทัยเลย! ไม่ใช่ ไม่ ไม่ จัดกอง ไม่ใช่ตัดหา เพราะตัดหา ในการปฏิบัติ เดียวนะใจเย็นๆ ก่อน อ่านจบก่อน (หัวเราะ)

ประเด็น : หากให้ตรงกับสภาวะธรรม จะต้องใช้คำว่า ความส่งออกนอก ความส่งออกนอก ของจิตเป็นสมุทัย

หลวงพ่ : ความส่งออกนอกของจิตเป็นสมุทัย มันก็บอกว่าไอ้โจรปล้นมันอยู่คนละโลก ต้องไปจับไอ้โจรปล้นตัวนั้น แต่มันไม่ได้มองไอ้โจรในหัวใจ นี่ไงถึงบอกว่า ความส่งออกถึงเป็น สมุทัย แล้วไอ้โจร โจรในหัวใจมันพญามารมันอยู่ที่ไหน ไอ้โจรนอกก็มี เวลาโจรข้างนอก เวลา มันมาปล้นเราละนอกบ้าน ศึกในบ้าน ไอ้คนใน ไอ้คนใช้ไอ้คนในบ้านเราเป็นไส้ศึก เอาโจรมา ปล้น มึงรู้จักไหม (หัวเราะ)

ประเด็น : หากให้ตรงกับสภาวะธรรม ต้องใช้คำว่าความส่งออกของจิตเป็นสมุทัย ผลแห่งการ ส่งออกของจิตเป็นทุกข์ เพราะความส่งออกนอกของจิต ก็คือความทะยานอยากหรือตัดหา

หลวงพ่ : ความส่งออกนอกนะ ถ้าไม่มีแรงขับจากตัดหา มันจะส่งออกไปได้อย่างไร

ประเด็น : อันเป็นตัวสมุทัย ตามคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สอง อย่าจิตส่งออก นอกของหลวงปู่คุณย์ อย่าจิตส่งออกนอก ของหลวงปู่คุณย์ ของหลวงพ่..... ดีความว่า จิต ส่งออกนอก คืออาการของจิตที่ไปตั้งมั่น ในขณะที่รู้อารมณ์ คืออาการของจิตที่ไม่ตั้งมั่น ในขณะที่จิตที่รู้อารมณ์ ไม่ว่าจะจิตจะส่งไปภายนอก หรือส่งเข้าข้างในให้ประคองไว้เป็นกลางๆ คือถ้า นอกเหนือจากความรู้ไปตามปกติธรรมดา ถ้านอกเหนือจากการรู้ไปตามปกติธรรมดา ก็จัดว่าก็จัด ว่าเป็นจิตส่งออกนอกทั้งสิ้น

หลวงพ่ : นั่นแน่ !

ประเด็น : ตามปริยัติ ตามพระปริยัติธรรมแล้วอาการที่ส่งออกนอก คืออาการของตัดหา

หลวงพ่ : แหม รับไม่ได้เลยนะ...

ประเด็น : เป็นความหิวอารมณ์ของจิต

หลวงพ่ : เนี่ย..ภาวนาเป็นไม่เป็น ที่เมื่อก่อนจะบอกว่า มันเป็นไม่เป็น เนี่ยไอ้เขาพูดมันส่วน เขาพูด ไอ้คนไม่เป็น... เหมือนเราขับรถ เราบอกว่าขับรถมันต้องใส่เกียร์ออกนะ มันนั่งอยู่ มัน บอกว่า มันขับรถได้ แล้วรถไม่เคยขยับนะ มันผิดตลอด

ประเด็น : จิตส่งออกนอกคือหลงภาพหยาบ จิตส่งในคือหลงภาพละเอียด หนึ่งนะ สอง หลวงปู่สิมเคยชี้แนะแก้ไขให้จิตถลำตามไปรู้อารมณ์ส่วนส่วนลึกภายใน หลวงปู่สิม เคยชี้แนะ แก้ไขไม่ให้จิตถลำตามไปรู้อารมณ์ส่วนลึกภายใน หลวงปู่เทศก์สรุปให้ว่า ไม่ส่งออกนอกไม่ ส่งออกนอก ไม่ส่งในให้รู้อยู่ตรงกลางกลาง สาม จิตเห็นจิตของหลวงปู่คุณย์ หลวงพ่ปราโมทย์ ตีความว่า จิตเห็นจิตหมายถึงจิตดวงปัจจุบันมีสติ ให้รู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว สดๆร้อนๆ

หลวงพ่ : (หัวเราะ) กูจะอ้วก!

ประเด็น : จิตไม่ได้มีเพียงดวงเดียว แล้วคงถาวรอยู่เป็นนิรันดร์ แต่จิตเกิดดับสืบเนื่อง ตลอดเวลา เพื่อทำหน้าที่รู้อารมณ์ เมื่อจิตดวงหนึ่งดับไป หากจิตดวงใหม่มีสติระลึกตามจิตดวง เดิม จิตดวงเดิมซึ่งหมดสถานะจากธรรมชาติที่รู้อารมณ์ไปแล้ว ก็เปลี่ยนเป็นสถานะให้เป็นอารมณ์ ในดวงจิต เป็นอารมณ์ให้จิตดวงใหม่รู้ สติจะเกิดระลึกดวงจิตที่เพิ่งดับไปได้ เมื่อหัดตามรู้จิต หนึ่งๆ จนจิตจดสภาวะของจิตได้อย่างแม่นยำ ธีรสังขญา แล้วสติจะเกิดตามระลึกจิตที่เพิ่งดับไป ดับไปเองได้

หลวงพ่ : ไอ้นี่มันเครื่องถ่ายเอกสารนะ มันไม่ใช่จิต! เครื่องถ่ายเอกสาร มันเป็นไปไม่ได้ ตามที่เขาพูด เป็นไม่ได้สักอย่างหนึ่ง เราเห็นแล้วแต่เรายังไม่พูด เราจะไปเทศน์กันก็หน้าว่า ปัญญาหรือสังขญา นี่เทศน์ไว้แล้วนะ อะไรรนะ เนี่ย จิตจริงโสดาบันถึงจริง

ประเด็น : เพราะเขาบอกว่ารู้อย่างนี้ละ จะเป็นโสดาบันเอง

หลวงพ่ : ถ้ารู้อย่างนี้เป็นโสดาบันเองนะ ๘ ประโยคเป็นโสดาบันไปหมดแล้ว เพราะ ๘ ประโยคเขาก็รู้หมด ๘ ประโยคเขารู้ธรรมะหมดนะ มันไม่เข้าหลักสักอันหนึ่ง อย่างเช่นไอ้ข้อ ๑ นี้ละ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย เนี่ยน่าจะคลาดเคลื่อน คำว่าน่าจะคลาดเคลื่อนทำไมไม่บอกว่า คลาดเคลื่อนเลยละ ถ้าบอกว่าไม่จริงเลยละ.. เพราะหลวงปู่มันบอกไว้ ธรรมะมีหนึ่งเดียว ถ้าพูด ผิดสองคน คนหนึ่งต้องผิด

แล้วอย่างหลวงตาท่านจะบอกเลยนะ พุดถึงหลวงปู่มั่นนะ ใจมันลง ใจมันลงทันทีเลย ท่านจะเคารพ...เคารพหลวงปู่มั่นมาก หลวงตาจะบอกว่า หลวงปู่มั่นเป่ากระหม่อมเรามา หลวงปู่มั่นเป็นคนปลุกปั้นหลวงตามา จนหลวงตาท่านปฏิบัติได้ จนลึกซึ้ง เราจะกราบพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์นะ พวกเราไม่เคยเห็นพระพุทธเจ้า แต่ทำไมเราลงพระพุทธเจ้าล่ะ เพราะพระพุทธเจ้ารู้สังขารม สังขารม เราไปรู้จริง มันเหมือนสิ่งที่มีคนรู้แล้ว

อย่างเช่นเราซึ่งใจใหม่มา กษัตริย์สมัยโบราณรักษาแผ่นดินไทยให้เราอยู่ เราเกิดมาในแผ่นดินไทย เราจะกตัญญูกับพระนเรศวรไหม กตัญญูกับพระนารายณ์ พระรามคำแหงไหม เราจะทำกตัญญูไหม แล้วเราเกิดมา เราเกิดมา...ถ้าเราปฏิบัติธรรมถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เราจะเคารพพระพุทธเจ้าไหม แล้วนี่หลวงปู่คุณุศลเป็นอาจารย์ ทำไมบอกหลวงปู่คุณุศลคลาดเคลื่อนล่ะ คุณุศลนี้ มันจะรู้เลยว่า คนเนี่ยใจเป็นธรรมหรือปล่าว แต่ความกตัญญู ถ้ากตัญญูนะหลวงตา ท่านไปฟัง สาธุ นะ นี่เป็นบุคคลาธิษฐานของครูบาอาจารย์ ไม่ใช่เอามาพูดเพื่อจะให้เรามีได้มีเสียกัน

หลวงตาท่านไปฟัง พระธรรมเจดีย์(จุม พนฺธุโล) นะ เทศน์นิพพานเป็นอนัตตา นิพพานเป็นอนัตตานั้น ท่านก็เก็บไว้ในใจ เพราะหลวงปู่จุมท่านเทศน์แล้วหลวงตาท่านฟังอยู่ ท่านก็รอให้หลวงปู่จุมลงจากธรรมมาสน์ แล้วกลับเข้าไปในกุฏิก็ตามไป ทำไมอาจารย์เทศน์ว่านิพพานเป็นอนัตตาล่ะ เอ้า ก็นิพพาน มันควบคุมไม่ได้ เอ้าควบคุมไม่ได้ นิพพานเป็นผู้ต้องหาหรือ

ทำไมไปเทศน์นี้เป็นอนัตตา ก็ตามตำรามันว่าอย่างนั้น ตำราว่ามันส่วนตำราธิ แต่ความจริงไม่เป็นอย่างนั้น อธิบายจนอาจารย์จุมท่านยอมรับ ต่อจากนั้นมาท่านจะไม่เทศน์ นิพพานเป็นอนัตตาอีกเลย นิพพานคือนิพพาน แต่คนเรามันไม่รู้ว่าเป็นนิพพาน คืออะไรใช้ไหม มันก็พยายามนิพพานเป็นอนัตตา เนี่ยพุดถึงอาจารย์เทศน์ว่าการผิด หลวงตาท่านเข้าไปแก้ ท่านเข้าไปพุด ไปอธิบายให้ฟังเห็นไหม เพราะความเห็นระหว่างอาจารย์กับลูกศิษย์ อาจารย์ท่านภาวนาอาจารย์ผิดก็ได้ เพราะอาจารย์จำมา แต่ลูกศิษย์ปฏิบัติ เป็นตามความจริงเข้าไปแก้ไข แต่นี่อาจารย์เป็นของจริงของจริงเพราะอะไรเพราะว่า

ประเด็น : ถ้าบอกว่าจิตส่งออกเป็นสมุทัย มันน่าจะคลาดเคลื่อน เพราะสภาวะธรรมที่หลวงปู่คุณุศลสอน เพราะจิตที่เป็นสมุทัยมันเป็นไปไม่ได้

หลวงพ่ : จิตนี้แหละเป็นอวิชชา มันยิ่งกว่าสมุทัยอีกนะ อะไรนะ สมุทัย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ตัวสมุทัยมันเป็นอาการ มันเป็นอาการเพราะว่าตัวกิเลส มันเป็นอนุสัย มันนอนเนื่องมากับจิต เป็นอนุสัยมันนอนเนื่องมากับจิต

แล้วเวลาตัวเกิด ตัวสมุทัยมันนอนเนื่องมา แล้วตัวอวิชชาละ ตัวจิตนั้นละ ตัวโคตรสมุทัย ไม่ใช่สมุทัยเพราะอะไร ขนาดจิตพระอนาคายังไปเกิดบนพรหม การไปเกิดบนพรหม จิตมันสว่างไสว จิตส่องใส จิตว่างๆ มันยังเกิด เพราะอะไร เพราะมันมีแรงขยับนั้นนะ ตัวอวิชชา

ประเด็น : แล้วบอกว่าตัวจิตเป็นอวิชชาไม่ได้ มันน่าจะคลาดเคลื่อน เพราะตัวจิตเนี่ยตัวจิตจะเป็นสมุทัยไปไม่ได้

หลวงพ่ : ตัวจิตคือตัวสมุทัย เขาสอนลัดสั้นใหม่ ในมหายานบอกว่าเจอปุทธะที่ไหนต้องฆ่าปุทธะที่นั่น เจอปุทธะคือจิตเดิมแท้นี้ส่องใส เจอปุทธะที่ไหน ต้องฆ่าปุทธะที่นั่น ถ้าเราฟังเป็นเถรวาท เราก็ฟังเขามาที่ทะเลาะๆ เนอะ เราเคารพบูชาพระพุทธเจ้ามากใหม่ ทำไม่ให้ฆ่าพระพุทธเจ้าละ เพราะจิตเดิมแท้นี้ส่องใส เวลาคนเป็นพุด มันถูกต้อง จิตเดิมใครเจอปุทธะคือเจอความส่องใส อย่างเช่น (มันคิดชัดไปหมดคนนะ เวลาพุด มันไปกระเทือนครูบาอาจารย์)

อย่างเช่นหลวงปู่ฝั้นท่านพุดเห็นใหม่ พุทธโธสว่างไสว พุทธโธส่องใสเห็นใหม่ พุทธโธสว่างไสว พุทธโธส่องใส พุทธโธว่างนะ นั่นละตัวปุทธะ เพราะเทศน์อย่างนั้นไป พอลวงตาท่านไปพบอุ้งหูนึกว่าไปถึงไหนละ มานอนตายอยู่ที่นี้เอง เพราะจิตส่องใสคืออวิชชา ท่านพุดถึงพุทธโธส่องใส พุทธโธสว่างไสว นั้นยังไม่เห็นพุทธโธเพราะเป็นคนพุด ถ้าเข้าตัวเห็นพุทธโธนะ เอ๊ะๆ พอเอ๊ะๆ ต้องฆ่า ต้องฆ่าอวิชชา ฆ่าอวิชชาคือฆ่าความส่องใส ถ้าฆ่าความส่องใส คือฆ่าปุทธะ นี่ไงถ้าฆ่าตัวนั้นมันไม่เกิดบนพรหม ถ้าไม่เกิดบนพรหม ตัวจิตไม่เป็นสมุทัย มันเป็นไปไม่ได้ ก็ตัวจิตมันคือสมุทัย ตัวสมุทัย

ประเด็น : จิตเป็นวิญญานชั้น

หลวงพ่ : ก็ไม่ใช่ จิตไม่ใช่วิญญานชั้น ชั้น ๕ วิญญานชั้นมันขาดตั้งพระอนาคา เพราะวิญญานชั้นมันขาดที่นั่น พอขาดที่นั่นไปแล้ว เนี่ยถึงจัดว่าเป็นกองทุกข์

ประเด็น : ไม่ใช่ตัณหา ไม่ใช่ตัณหา อันเป็นตัวสมุทัย

หลวงพ่ : มันเกินไชนะ ไม่ใช่ธรรมดานะ มันใช่ใช่คุณสอง เนี่ยคนไม่เป็นนะ เนี่ยพุดลงซีดีแล้วเอาซีดีไปให้ฟังแล้วให้โต้กลับมา

ประเด็น : หากให้ตรงตามสภาวะธรรม

หลวงพ่ : อันนี้คือธรรมะนิยาย

ประเด็น : หากให้ตรงสภาวะธรรม ต้องใช้คำว่า

หลวงพ่ : เห็นไหม นี่คือการจินตนาการ นี่คือการเห็น นี่ไม่ใช่ความจริง แต่เวลาเขาพูดไป คนฟังแล้วฟังมาก

ประเด็น : ความส่งออกของจิตเป็นสมุทัย ความส่งออกของจิตเป็นสมุทัย ผลแห่งการส่งออกของจิตเป็นทุกข์ เพราะความส่งออกนอกของจิตก็คือความทะยานอยาก หรือตัณหาอันเป็นตัวสมุทัย ตามคำสอนของพุทธเจ้า ความส่งออกนอกของจิตคือความทะยานอยากหรือตัณหา ความส่งออกนอกของจิต

หลวงพ่ : ปัจจุบันธรรมะ จิตสงบนี้ มันในปัจจุบัน ความคิดอดีต อนาคต จิตส่งออก คือการเคลื่อนออกไป ความคิดเคลื่อนออกไปเห็นไหม เพราะความคิดเคลื่อนออกไป

เขาบอกคือตัวความคิดนั้นต่างหากคือตัวตัณหา แรงส่ง รถดับเครื่องแล้ว แรงเฉื่อยของมันยังมีไหม แรงเฉื่อยของรถ มันมาจากไหน มันมาจากเครื่องใช้ไหม มาจากกำลังของรถที่มันวิ่งมาใช้ไหม ดับเครื่องทุกอย่างแล้ว แรงเฉื่อยยังมีไหม ความคิดที่ส่งออก มันมาจากไหน มันมาจากจิต จิตตัวขับเคลื่อนออกไป แล้วแรงเฉื่อยกับตัวรถ

ดับเครื่องแล้ว รถมันยังไหลอยู่เห็นไหม ความไหลนั้นมันคือธรรมชาติใช้ไหม คือแรงส่งแรงเฉื่อยใช้ไหม แล้วแรงเฉื่อยนั้นเป็นกิเลสรีเปลา่ แรงเฉื่อยมันมีอะไรในตัวมัน แรงเฉื่อยมันมีอะไรในตัวมัน ความคิดที่ส่งออกมันมีอะไรเป็นตัวมัน แล้วความคิดที่ส่งออกมันมาจากไหน (หัวเราะ) มันเป็นเป็นนิยาย

ไอ้คนแต่งนิยาย ไอ้คนฟังก็ฟังนะ ความส่งออกของจิต คือความทะยานอยาก อันเป็นตัวสมุทัยตามคำสอน นี่ไงคนภาวนาไม่เป็น ก็คือไม่เป็นวันยังค่ำ ถ้าคนภาวนาเป็นนะ อย่างที่ความคิดไม่ใช่จิต แล้วความคิดมันมาจากไหน ความคิดมันมาจากจิต แล้วใช้ “ปัญญาอบรมสมาธิ” ตามความคิดไป ความคิดดับ ความคิดดับแล้วกลับมาที่จิต ตัวจิตคือตัวภพ ตัวที่มันสงบแล้วตัวจิตนั้นค่อยๆ หาตัวมันเอง

ไอ้นี้หลวงปู่ดุลย์ท่านพูดถูกหมด นี่ไงเราพูดย้ำประจำนะว่า คนพูดถูก คนเป็นพูดถูกหมด คนไม่เป็นพูดผิดหมด แล้วเราพูดมาบ่อยว่าต่อไป หนังสือหลวงปู่ดุลย์จะมีการแก้ไข โดยขบวนการของเขาตัวเอง ไอ้นี้ชัดเจนมากเลย ไม่ได้แก้ไขนะ นี่บอกเลยว่าหลวงปู่ดุลย์ผิด หลวงปู่ดุลย์คลาดเคลื่อน ตัวเองถูก หลวงปู่ดุลย์ (หัวเราะ)

แล้วเวลาเราบอกว่าเราเชื่อว่าหลวงปู่คุณอยู่ เขาก็บอกว่าเรารู้ได้อย่างไร เพราะหลวงปู่คุณ เราจะบอกว่าหลวงปู่คุณนี่ เป็นอาจารย์ของหลวงปู่ฝั้น หลวงปู่คุณเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มนั แล้วหลวงปู่คุณ ไปเทศน์เอาหลวงปู่ฝั้นมาบวช เพราะหลวงปู่ฝั้นเป็นมหานิกาย หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่อ่อนพวกนี้ ได้ฟังเทศน์ของหลวงปู่คุณ แล้วมาปฏิบัติเป็นธรรมยุต แล้วไปฝึกปฏิบัติกับหลวงปู่มนั

แล้วอยู่กับหลวงปู่คุณเป็นหมู่คณะกัน หลวงปู่คุณ หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว ครูบาอาจารย์ อยู่ด้วยกัน มีการขัดแย้งกันบ้างไหม ไม่มีเลย ไม่มีเพราะอะไร ไม่มีเพราะความจริงอยู่กับความจริง ความจริงไม่มีขัดแย้งเลย ความจริงคืออันเดียวกัน แต่วิธีคำสอนมันแตกต่างกัน ฉะนั้นถ้าจะดูจิตของหลวงปู่คุณ เราก็ไม่คัดค้าน แต่พุทโธของหลวงปู่ฝั้น เราก็ไม่คัดค้าน ถ้าพุทโธของหลวงปู่คุณเอ๋ยหลวงปู่มนั เราก็ไม่คัดค้าน ถ้ามันทำถูกต้อง มันถูกต้องทั้งนั้น

แต่นี้เพราะมันไม่ถูกต้อง ที่เราคัดค้าน เราไม่ได้คัดค้านที่ จิตหรือพุทโธนะ เราคัดค้านผลที่เขาพูดมา มันผิดหมด เวลาเขาพูดเฉพาะส่วน เขาพูดเฉพาะส่วน ตอนนั้นมันพูดเฉพาะส่วน อย่างที่พูดออกมา มันยันซัดๆ เลย เพราะอะไรนะ เพราะมันคลาดเคลื่อนหมด นี่ของหลวงปู่คุณ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย เพราะอะไร เพราะความคิดมันมาจากจิต แรงขับของตัวจิตที่ส่งออกไป เพราะตัวจิตมันเป็นอวิชชา ความคิดทั้งหมด มันส่งออกไปเป็นสมุทัย เพราะตัวจิตมันเป็นสมุทัย ความคิดจากสมุทัย มันก็เป็นสมุทัย เราเป็นโจร เราปล้นเงินมา เราเอาเงินมาแจกลูก แจกหลาน เราเงินของใคร ก็เงินของโจรไง เพราะโจรมันปล้นมา

ตัวจิตมันเป็นตัวสมุทัย ความคิดทั้งหมดที่ออกจากจิต มันเป็นสมุทัยทั้งหมด เพราะตัวจิตมันเป็นตัวสมุทัย จิตปลอมโศดาบันปลอมๆ เห็นไหม จิตจริงโศดาบันถึงเป็นของจริงใช่ไหม จิตปลอมเพราะตัวเองมีอวิชชา เพราะอวิชชามันครอบงำจิตอยู่ ความคิดเกิดจากจิต มันจะเอา มันจะไม่เป็นสมุทัยไปได้อย่างไร ความคิดเกิดจากจิต ตัวจิตมันเป็นสมุทัยอยู่แล้ว ความคิดเกิดจากมัน มันจะถูกไปได้อย่างไร มันก็เป็นค้นหาทั้งหมดละ แต่ตัวค้นหา มันมาจากตัวเริ่มต้น นี่ไงเวลาเราพิจารณากันไป เห็นไหม โศดา สกิทา อนาคา มันจะตัดมาเรื่อยๆ จนเข้ามาถึงต่อของจิต

เห็นไหมหลวงตาจะบอกเลย มันจะหดสั้นเข้ามา เข้าไปอยู่ในคูกา เข้าไปอยู่ในถ้ำเสือ เราจะเอาตัวเสือ เราต้องเข้าไปในถ้ำเสือ เพราะเสือมันจะหลบเข้าไปในถ้ำมัน เราอยากได้ลูกเสือ เราต้องเข้าถ้ำเสือ ถ้ำเสือคืออะไร คือตัวคูกาของใจ คือตัวอวิชชา คือตัวภพ คือตัวใจ แล้วนี่พูดถึงมันหดสั้นเข้ามา เพราะวิปัสสนาญาณ แต่ปู่คุณเราเนี่ย เราไม่มีการกระทำเลย มันไม่มีการหดสั้นมันเป็นสายบังคับบัญชา คือมันเป็นสัญชาตญาณของมัน สัญชาตญาณของมันออกมาจากอวิชชา

การขับเคลื่อนมันเป็นอวิชชาหมด มันเป็นสมุทัยทั้งหมด

หลวงปู่ดูลย์พูดถูก พูดถูกเพราะจิตมันเป็นอวิชชา จิตส่งออกนอก เป็นสมุทัยล้วน เปอร์เซนต์ ถ้าจิตมันไม่ส่งนอกไม่เป็นสมุทัย เราจะไม่มาเกิด คนที่มาเกิด คนมาเกิดจากความไม่รู้ คือตัวอวิชชา เวลาเกิดระลึกชาติไม่ได้ เวลาภาพเทวิลทำความสงบของใจเข้ามา ภาพเทวิลระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ คนที่ระลึกอดีตชาติได้ ไม่ต้องเป็นพระอรหันต์คน บุญที่ระลึกอดีตชาติได้

เพราะเวลาเกิดตายเกิดตาย เนี่ยเราเกิดเป็นนาย ก ชาตินี้เราทำความดีความชั่ว ความดีความชั่ว มันก็เป็นชาติปัจจุบัน เรารู้หมดเราทำอะไร เราทำอะไร แต่พอเราตายไปเกิดใหม่เนี่ย นาย ก นี่จิตเวลาตายนาย ก จิตนาย ก ไปเกิดเป็นนาย ข พอเกิดเป็นนาย ข เนี่ยความพฤติกรรมของนาย ก มันซับซ้อนเพราะมันเกิดจากจิต

จิตเป็นคนทำใจใหม่ เกิดจากพลังงานที่เรา พลังงานเฉยๆ ตัวพลังงานจะทำอะไร มันต้องมีความคิด ความคิดเป็นสัญชาตญาณ สัญชาตญาณก็ออกมาทำความดี ความชั่วกัน ความดีความชั่วที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น มันก็ย่อยสลายลงมาอยู่ที่จิต ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ทำดีไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม ทำชั่วไปเกิดเป็นนรกอเวจี

นี่ความดีอันนี้มันไปซับซ้อนอยู่ที่จิตนาย ก พอนาย ก ตายไป ตายไปเพราะสมมติที่เป็นนาย ก ตายไป แต่ตัวจิตมันไม่ได้ตาย ตัวจิตมันไปเกิดเป็นนาย ข นาย ข มันมีกรรมของนาย ก ไปข้อมูลของนาย ก ไปอยู่ที่ใจของนาย ข นาย ข ไปเกิดเป็นคนใหม่ กรรมดีก็ทำดีต่อไป ถ้ากรรมชื่อนาย ข เป็นนาย ข แต่จิตที่นาย ก ตายไปแล้วนาย ก ไม่มี นาย ก เป็นอดีตไปแล้ว แต่ตัวจิตนั้นยังปัจจุบัน เพราะนาย ก ตายไป

เพราะนาย ก มันเป็นจิตตัวนี้ ตัวนี้พอมาเกิดเป็นนาย ข นาย ข ก็ทำบุญก็ได้บุญต่อไป ทำชั่วก็ได้ นี่ใจเวลาเราเข้าถึงข้อมูลนั้น เราเห็นว่าเราเป็นนาย ก แล้วเกิดปัจจุบันเป็นนาย ข นี่ใจที่นี้ตัวจิต ตัวจิตมันไม่เคยตาย แล้วตัวจิตมันไม่เคยตาย ตัวจิตตัวนั้น มันเป็นอวิชชา มันทำอะไร มันต้องออกไปจาก ความคิดของมัน

จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย แล้วมันจะส่งออกนอกเป็นธรรมชาติ พอเราส่งออกนอกเป็นธรรมชาตินี้ธรรมชาติของมัน ที่นี้หลวงปู่ดูลย์ท่านปฏิบัติ ท่านเห็นของท่าน ท่านก็อธิบายตามข้อเท็จจริงของที่ท่านรู้ท่านเห็น ท่านอธิบายตามความจริงของท่าน ความจริงของท่านเนี่ยธรรมเหนือโลก

นี่พอพวกเราลูกศิษย์ เราลูกศิษย์รับรู้ก็ฟังจากการบอกเล่า คือบอกจากสิ่งที่ท่านสั่งสอน ท่านสอน เราก็ใช้ตรรกะ ตรรกะเราคิดตามไป พอคิดตามไป เราเข้าไม่ถึง เราเข้าไม่ถึงจุดที่เกิดของความคิด เราเข้าถึงแต่ความคิด เพราะงั้นความคิดเป็นค้นหา ความคิดต่างหากถึงเป็นค้นหา เนี่ยจิตส่งออก จิตส่งออกคือความทะยานอยากคือค้นหา จิตส่งออกเพราะมันเข้าได้ที่ความคิดไง

เพราะความคิด มันคิดว่านี่พลังงาน พลังงานนี้มันมาแล้ว มันจับได้ตรงนี้ไง ว่าตรงนี้เป็นค้นหาเพราะเราคิดผิด คิดถูก แต่ความคิดผิด คิดถูก มันคิดมาแล้วนะ แต่เริ่มต้นความคิดมันอยู่ที่ไหน ถ้าจิตปกติเข้าไปเขาเข้าไปถึงตัวจิต เขาจะเห็นข้อมูลได้ที่วาระลึกอดีตชาติได้ ของหลวงปู่คุณล้นทุกหมัด เพราะมันมีที่มาที่ไปมีจุดเริ่มต้น ถ้าเขาบอกว่าความส่งออกของจิต คือความทะยานอยากคือค้นหา ความส่งจิตส่งออก แล้วมันส่งออกจากตรงไหน เพราะคำพูดคำนี้ มันจะบอกว่าจิตดวงนี้ไม่เคยสงบ จิตดวงนี้ไม่เคยเข้าถึงข้อมูลของจิต มันจึงไม่รู้ว่ามีจิตและอาการของจิตต่างกันอย่างไร

หลวงปู่คุณล้นท่านบอกว่าให้ดูจิต ดูจิต ดูจิต แล้วเราไปคุยกับลูกศิษย์ของท่านเยอะ พอบอกตอนหลวงปู่คุณล้นมีชีวิตอยู่ พอไปหาหลวงปู่คุณล้นบอกเห็นจิต ท่านบอกว่าไม่ใช่ นี่คือความคิด อาการของจิต อาการของจิต อาการของจิต พอมันเข้าไปถึงจิต นี่จิต ถ้าคนผ่านอาการ.. เราจะพูดบ่อย สัม เปลือกสัมผัส คนผ่านเปลือกสัมผัสจะเข้าถึงเนื้อสัมผัส คนไม่เคยผ่านเปลือกสัมผัสเหมือนเด็ก ซื่อ สัมก็ได้สัมผัสมาบ้าง ซื่อสัมผัสได้สัมผัสมาตลอดเลย

แต่ผู้ใหญ่ฉลาดกว่า ผู้ใหญ่ได้สัมผัสมา ปลอกเปลือกสัมผัสทั้งกินแต่เนื้อสัมผัส เด็กมันได้แต่เปลือกสัมผัสมาเปลือกสัมผัสมา นี่มันเข้าไม่ถึง ไม่ถึง มันไม่ทะลุเปลือกสัมผัส มันไม่เห็นตัวเนื้อสัมผัส มันถึงบอกว่าความส่งออกต่างหากถึงเป็นค้นหา แต่ถ้าคนเข้าไปถึงเนื้อสัมผัสไม่ใช่ เนื้อสัมผัสต่างหาก เนื้อสัมผัสต่างหาก เปลือกสัมผัสเป็นความคิด เนื้อสัมผัสต่างหากคือตัวจิต พอเข้าถึงตัวจิต มันถึงอ้อ..ความคิดมันมาจากจิต

หลวงปู่คุณล้นท่านบอกให้ดูจิต ดูจิต ดูจิตจนจิตเห็นอาการของจิต จนจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นความคิด จิตเห็นความคิดนะ จิตเห็นความคิด พอจิตมันสงบใช่ไหม พอความคิดมันเกิดละ ความคิดมันจะเกิด ถ้าจิตมันตั้งมั่น จิตมันจะเห็นว่าเวลาเกิดเกิดอย่างไร จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิตขั้น ๕ รูป เวทนา สัญญา อาการของจิตคือความคิดไง จิตเห็นความคิด ความรู้สึกเห็นความคิด ถ้าความรู้สึกเห็นความคิดแล้วแยกแยะความคิด นั่นวิปัสสนาเกิด แต่ไม่ เคยมี (หัวเราะ)

เราคาดการณ์เอาไว้แล้วว่า กิเลสมันจะเป็นอย่างนี้ กิเลสนี่นะ เหมือนลูกศิษย์ทุกคน
อยากจะมีความรู้เหนืออาจารย์ อยากจะคัด อยากจะวิเคราะห์วิจารณ์ให้สูงกว่า แต่ความเป็นจริงไม่
รู้ว่าโง่กว่าอาจารย์เยอะมากเลย อาจารย์รู้หมดแล้ว เพราะธรรมชาติของโลกเนี่ย โลกคาดการณ์ไม่ได้
แล้วนี่ชัดเจนมากเลยนะ

ประเด็น : สอง จิตส่งออกนอกของหลวงปู่สิม จิตส่งออกนอกนะ หลวงพ่อ.....ตีความว่า
จิตส่งออกนอกคือการอาการของจิตที่ไม่ตั้งมั่น จิตส่งออกคือการอาการของจิตที่ไม่ตั้งมั่น ในขณะที่รู้
อารมณ์ไม่ว่าจิตจะส่งไปภายนอก หรือส่งเข้าข้างใน หรือประคองไว้กลางกลาง คือ ถ้า
นอกเหนือจากการรู้ไปจากตามปกติธรรมดา จัดว่าจิตส่งออกนอกทั้งสิ้น

หลวงพ่อ : ตามปริยัติใจ ไม่ใช่หระอก ไม่ใช่ เนี่ยจิตส่งออกนอก มันส่งออกมาข้างนอก มัน
ไม่เข้าถึงตัวจิต

ประเด็น : ตานี่เขาบอกว่าที่เขาพูดแบบนี้ ถ้าจิตส่งออกภายนอก เพราะไม่ประคองไว้เป็น
กลางกลาง

หลวงพ่อ : ถ้าประคองไว้อันนี้คือจินตามยปัญญาไง คือประคองใจไว้เฉยๆ ใจประคอง
ความรู้สึกไว้เฉยๆ แล้วเพราะคำว่าประคองใจไว้เฉยๆไว้เขาถึงได้พูดว่าเห็นใหม่ ถ้าผลออกไปสติจะ
เกิดเอง ถ้าผลออกไปสติจะเกิดเอง ถ้าตกใจสติก็จะเกิดเอง แล้วจำสภาวะนั้นต่อไป จึงจะเกิดสติ
เกิดปัญญา คำพูดอย่างเงี้ย คำพูดของเขา มันฟ้องมาตลอดนะ ผลออกก็จะเกิดสติเอง เพราะอะไรรู้
ใหม่

เพราะมันไปพูดที่ความคิดหมัดใจ ผลออกก็จะเกิดสติเอง ตกใจก็จะเกิดสติเอง เพราะอะไร
เพราะมันพูดกันได้ที่ความคิดเห็นใหม่ จิตส่งออก คำว่าจิตส่งออกเนี่ย คำว่าส่งออก มันต้องมีที่
ส่งออก แล้วที่ไม่ส่งออกไม่ใช่ประคองไว้เฉยๆ แล้วเป็นการไม่ส่งออก ประคองไว้เฉยๆ มัน
เหมือนออกไปแล้ว มันออกจากจิตไปแล้ว มันจะไปประคองที่ไหน

มันออกไปแล้วไปประคองมันได้อย่างไร มันเป็นอากาศธาตุไปแล้ว แต่เริ่มต้นข้อมูลนี้สิ
เราแก้ไขตรงนี้ได้ ฉะนั้นมันต้องถึงจิตเห็นใหม่ คุณจิตจนเห็นอาการของจิต มันต้องเข้ามาถึงตรงนี้
แล้วกลางกลางเห็นใหม่ จิตส่งออกนอก คือ ภพหยาบ หรือภพในละเอียด หลวงปู่สิมเนี่ย หลวง
ปู่สิม หลวงปู่เทศก์ ยกไว้เพราะว่าหลวงปู่สิม กับหลวงปู่เทศก์เนี่ย เพียงแต่ต้องการเอามาเอามา
การันตีว่า ความเห็นตัวเองถูกใจ หลวงปู่สิมกับหลวงปู่เทศก์เพราะไฉ้อย่างเงี้ย คำพูดเนี่ยเห็นใหม่

หลวงตาท่านก็บอกเลย บางทีถ้าเด็กมัน.. ถ้าจิตพระอรหันต์ มันเป็นอย่างนั้นนั่น แต่ถ้าเดี๋ยวนี้ส่วนใหญ่ท่านจะไม่ค่อยพูดถึง ท่านบอกธรรมชาติตลอด เพราะคำว่าจิตพระอรหันต์ พระอรหันต์ไม่มีจิต จิตคือภพนี้ไง ความส่งออกก็ส่งออกจากจิต ถ้าจิตสงบก็สงบมาที่จิต ตัวจิตสงบเห็นไหม ที่ว่าตัวจิตสงบเป็นสมาธิขนาดไหน จิตสงบขนาดไหน จิตตัวนั้นก็มึอวิชา สงบขนาดไหนคือสงบชั่วคราว มันสะอาดขึ้นมาไม่ได้ ถ้ามันไม่ออกวิปัสสนา วิปัสสนาเนี่ย วิปัสสนาคือการสอนจิตที่มันสกปรก ให้มันสะอาดขึ้นมา อันนั้นคือวิปัสสนา แต่ถ้าไม่ถึงตัวจิต ไม่ถึงตัวจิต ไม่ถึงตัวสมาธิ วิปัสสนานั้นไม่มี ไม่มี แล้วความเห็นอย่างนี้ เป็นความเห็นเกิดขึ้นจากความเห็นของเขา มันไม่เป็นความจริง เนี่ยจิตเห็นจิตของหลวงปู่คุณย์จิตส่งออกนอก จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกของหลวงปู่คุณย์ จิตเห็นจิตของหลวงปู่คุณย์ จิตเห็นจิตหลวงปู่คุณย์เนี่ย เวลา... (หัวเราะ)

เราเทศน์บ่อยเนอะว่าจิตเห็นจิต จิตส่งออก จิตส่งออก หรือตัวจิตเราเทศน์บ่อย แล้วเราอธิบายภาษาความความรับรู้ของเรา อันนี้เพราะเราก็เหมือนกับหลวงปู่คุณย์ ท่านทำอย่างนี้ แล้วเราปฏิบัติมา เราปฏิบัติในทางจิตเหมือนกัน นี่เราปฏิบัติในทางจิตเหมือนกัน เราถึงเข้าใจหลวงปู่คุณย์ แล้วเราอธิบาย เราตามความเข้าใจว่า เราเข้าใจว่าหลวงปู่คุณย์ ท่านต้องการสื่อความหมายอย่างนี้ ฉะนั้นมันจึงไปขัดแย้งกับเขา

เพราะเขาตีความอันหนึ่ง เขาบอกว่า จิตเห็นจิตของหลวงปู่คุณย์ หลวงพ่อปราโมทย์มีความเห็นตีความว่า จิตเห็นจิตหมายถึงจิตดวงปัจจุบัน มีสติไปรู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว จิตเห็นจิตจิตดวงปัจจุบันไปรับรู้จิตดวงที่ดับไปแล้ว แล้วมันอยู่ที่ไหน ดวงที่ดับไปแล้วมันอยู่ที่ไหน เราก็ไปคิดกระแสไฟฟ้าไปไฟฟ้าสถิตเห็นไหม ไฟฟ้ามันออกไปเห็นไหม เราไปคิดอย่างนั้นไง ถ้าขนาดนี้ะเห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ท่านบอกว่าแม้แต่ความคิดเสียวินาทีหนึ่ง ก็เป็นอนาคตไปแล้ว

ถ้าจิตสงบยังเป็นนิ่งอยู่ ถ้าไปรู้ ถ้าไปรู้ดวงที่ดับไปแล้ว มันเป็นอดีต อนาคตใหม่ มันเป็นอย่างนี้แล้ว ถ้าไปรู้ดวงที่ดับไปแล้ว คำว่าดับไปแล้ว ชาติหน้าแล้วนะมึงแต่มันเร็วมาก ดวงที่ดับไปแล้วแล้วมันจะเป็นปัจจุบันได้อย่างไร นี่จิต (หัวเราะ) จิตเห็นจิตหมายถึงจิตดวง ดวงจิตดวงปัจจุบัน มีสติไปรู้จิตดวงที่ดับไปแล้วสดๆร้อนๆ จิตไม่ได้มีเพียงดวงเดียวแล้วคงถาวรอยู่นิรันดรกาล

จิตไม่ใช่มีดวงเดียว แล้วจิตมันตั้งมันได้อย่างไร จิตหนึ่งเดียวได้อย่างไร จิตไม่มีดวงเดียว หลวงพ่ออะไรนะ หลวงพ่อฤาษีลิงดำ กับหลวงพ่อไร หลวงพ่ออะไร สิงห์บุรี หา อีกองค์หนึ่ง

อีกองค์หนึ่ง หลวงพ่อבודהา หนึ่งเดียว หนึ่งเดียวตลอดเห็นใหม่ หลวงปู่ภูคคานะเอามาออก
ประจําณะ จิตหนึ่งเดียว จิตหนึ่งเดียวไม่มีสอง เนี่ยของจริง ของจริงพูดไม่มีผิด หลวงปู่ภูคคานะ
ไปฟังดี มีดวงหน้าดวงหลังใหม่

หลวงปู่ภูคคาเคยมีจิตก็ดวง หลวงปู่ภูคคานั่นของจริง ถ้าของจริงแล้วหลวงปู่ภูคคาพูด
อาจหาญมาก หลวงปู่ภูคคาไม่เคยกลัวใครเลย เพราะหลวงปู่ภูคคาท่านเห็นความจริงของท่าน จิต
มีหนึ่งเดียว จิตมีดวงเดียว จิตไม่มีสอง จิตมีสองคืออาการ ความคิดเกิดจากจิต เครื่องกำเนิด
ไฟฟ้ามีอันเดียว แต่พลังงานไฟฟ้าออกไปจากเครื่อง มันไหลออกไปตลอดเวลา เครื่องกำเนิด
ไฟฟ้ามีอันเดียว ไคมีตัวเดียวแต่โคหมุน ไฟฟ้ามันหมุนไปตลอดเลย ไคไม่มีร้อร้อยดวงหรือ
ไม่มี ไม่มี (หัวเราะ)

ภาษาเรานะว่าไอ้แพร(เต็กอายุ ๓ ขวบ)มันจะรู้ดีกว่านี้ละ ไอ้แพรมันน่าจะเข้าใจเรื่องนี้
ดีกว่านี้ละ ไอ้แพร ไอ้มันสู้ไอ้แพรไม่ได้ละ (หัวเราะ)

ประเด็น : ดวงจิตปัจจุบันมีสติไปรู้ดวงจิตที่ดับไปแล้ว เป็นสดๆร้อนๆ จิตไม่ได้มีดวงเดียว
แล้วคงถาวรอยู่นิรันดร

หลวงพ่ : จิตมีดวงเดียวแต่ไม่นิรันดร ถ้าคงถาวรนิรันดรมันเป็นอตตะ เวลาสอนเขาไม่สอน
ว่าจิตนี้เป็นอตตะ ถ้าสอนจิตนี้เป็นอตตะ จะเป็นอตตะมัน มันจะเข้าไปสู่อินคฺ จิตของเราไม่เข้าสู่
อตตะมัน ไม่เป็นนิรันดร มันแปรสภาพโดยกรรม แต่มันมีสถานะของมันอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่
นิรันดร ถ้านิรันดรก็อตตะไง นิพพานเป็นอตตะ นิพพานเป็นอนัตตะ

แต่จิตนี้ไม่เป็นอตตะ อตตะคือทฤษฏี อตตะคือกิเลส อตตะคือการยึดมั่น จิตนี้ไม่ได้คงถาวร
เป็น นิรันดรไม่เป็น ก็พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกว่าเป็น ไม่ได้บอก แต่พระพุทธเจ้าบอกจิตมีอยู่ จิต
ไม่เคยตายแต่มันแปรสภาพตามกรรม เกิดโดยกรรม กัมมพันธฺ มันโดยเผ่าพันธฺ กัมมปฏิสะระโน
กรรมแดนเกิด มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธฺ มันเป็นไปตามกรรม

จิตไม่ใช่นิรันดร ถ้าเป็นนิรันดร เกิดเป็นมนุษย์ก็เกิดเป็นมนุษย์ทุกๆ ชาติ เกิดเป็นสัตว์
ต้องเกิดเป็นสัตว์ทุกๆชาติ จิตไม่ใช่นิรันดร ไม่มี อย่าเข้าใจผิด นี้ตัวเองเข้าใจผิดเอง แล้วไป
บอกว่าคนอื่นเข้าใจ ว่าจิตเป็นนิรันดร พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนว่าจิตเป็นนิรันดร แต่ แต่จิตเกิดดับ
สืบเนื่องตลอดเวลา จิตเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลา เพื่อทำหน้าที่รู้อารมณ์ แต่จิตเกิดดับตลอดเวลา
เกิดดับบนอะไร จิตเกิดดับตลอดเวลา ฟังมันน่าสรวทหน้า... จิตเกิดดับตลอดเวลา จิตเกิดดับก็คือ
ความคิดเกิดดับบนจิต ไม่ใช่จิต

ความคิดเกิดดับบนจิต เพราะเขาเห็นความคิดเกิดดับบนจิต เพราะเขาเห็นว่าความคิดเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลาเพื่อรับรู้อารมณ์ แต่สันตติของมัน มันไม่ได้เกิดดับ มันพลังงานมันเกิดตลอดเวลา คือจิตมันพลังงานอย่างนั้น แต่พลังงานมันพลังอย่างนั้น ชาติรู้ใจ สสารที่มีชีวิต ชาติที่มีชีวิต ชาติที่มันสืบเนื่อง แต่ถ้าเป็นธรรมชาติที่รับรู้อารมณ์นี้ไง มันฟ้องถึงคนพูดนี้มีวุฒิภาวะแค่ไหน รู้จักจิตของตัวเองลึกตื่นแค่ไหน

คำพูดเห็นไหมหลวงตาบอกประจำ เวลาเทศน์มันเปิดอกนะ ฉันรู้แค่นี้ไงคือคำพูด พูดจากความรู้อันนี้ ความรู้ของตัวแค่นี้ เรายืนยันมาตลอด ตั้งแต่เริ่มต้นแล้วว่าสอนผิด สอนผิด เพราะตรงนี้ เพราะเราเห็นมาเยอะ นี่ขนาดนี่คือไฮไลต์นะ นี่คือจุดหัวใจของเขาแล้วนะ เพราะเขาเอาโศลกของหลวงปู่ดูลย์มา จิตส่งออกนอกเนี่ยเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตเห็นจิตนี่คือไฮไลต์ของหลวงปู่ดูลย์แล้วนะ นี่เขาประกาศถึงถึงขั้นของความรู้ของเขา แล้วเขาถึงแสดงออกมาด้วยด้วยสังขารมโน

ประเด็น : จิต แต่จิตเกิดดับสืบเนื่องตลอดเวลาเพื่อรับรู้อารมณ์

หลวงพ่อ : มันไม่ใช่เพื่อรับรู้อารมณ์หรอก ธรรมชาติของเขา เขาารู้สึกตัวเขาแล้ว ธรรมชาติของตัวนะ หลวงตาบอกว่าจิตเนี่ย ความสว่างไสวมันเกิดจากจุดและต่อม ในจุดและต่อมเวลาเข้าไปนะ เห็นไหม เตือนเอาไว้พลังงานเกิดจากจุดและต่อม พอจุดและต่อม เวลาจิตนี้เห็นไหม จุดและต่อมเป็นอวิชา จุดและต่อมเป็นธรรมชาติ

แต่เวลาหลวงตาท่านตั้งสติของท่าน แล้วท่านสืบค้นเข้าไปหา พอสืบเข้าไปหาความเกิดของมัน เป็นมะพร้าวสองขั้ว มะพร้าวสองขั้วเห็นไหม จิตเกิดสืบเนื่องเพื่อรับรู้อารมณ์ มันเป็นมะพร้าวสองขั้ว ดีกับขั้ว ดีใจ รับรู้ดี รับรู้ชั่ว มันรับรู้ดี รับรู้ชั่ว แล้วมันไปพลิกขั้วสองขั้วนี้ พอจิตสงบเข้าไปอวิชา ปัจยาการของมัน มรรคญาณของมันเข้าไป พลิกสองขั้ว พลิกฟ้าคว่ำดิน พลิกฟ้าคว่ำดิน

มันไม่ใช่หน้าที่รับรู้อารมณ์หรอก หน้าที่รับรู้อารมณ์ มันเป็นธรรมชาติของมันอยู่แล้ว คำว่าหน้าที่รับรู้อารมณ์ ตา หู ลิ้น กาย ใจ ใจอายตนะเนี่ยหน้าที่รับรู้อารมณ์ มันเป็นฉานวิญญาณเห็นไหม วิญญาณจากจมูก วิญญาณจากลิ้น วิญญาณเนี่ยทำหน้าที่รับรู้อารมณ์

ประเด็น : เมื่อจิตดวงหนึ่งดับไป

หลวงพ่อ : นั่นแน่

เปลี่ยนสถานะเขาจะบอกว่ามันเป็นห่วงโซ่ความคิดไปเลยนะ

แต่เขาไม่คิดหรือกว่า ธรรมชาติของจิต ธรรมชาติของจิต ธรรมชาติที่รู้ในวิชา บอกว่า จิตนี้เปรียบเหมือนยางเหนียว แป๊ะอะไรก็ติด มันแป๊ะคือมันติดอยู่ตลอดเวลา ธรรมชาติมันรู้ ชาติ รู้คือธรรมชาติรู้ ธรรมชาติรู้ มันรู้ถึงธรรมชาติของมัน ขณะที่เรานั่งเฉยๆ เราก็รู้ความความเหมือน ความเหมือนถ้าเราไม่รู้เราจะเหมือนได้อย่างไร เรานั่งเฉยๆ นี่เหมือน เหมือนลอย เหมือนนั้นมันรู้เหมือน นั้นนะ ถ้าไม่รู้ว่าจะเหมือน มึงจะว่ามึงเหมือนได้อย่างไร

แต่ตัวรู้มันละเอียดกว่าเหมือนนะ เนี่ยเวลารู้ คิดเจ็บช้ำน้ำใจนะ รู้คิด รู้สุขนะ ไอ้เหมือนก็รู้ว่า เหมือนนะแต่ไม่รู้ตัว พอมันผ่านค่อยรู้ว่าเออเมื่อกี้เหมือนเวีย (หัวเราะ) เหมือนไป แล้วมันไปเกี่ยวกะ ดวงไหน ไปเกี่ยวกะดวงไหน นี่เพราะคิดคิดเป็นวิทยาศาสตร์ แล้วพยายามอธิบาย พยายาม อธิบายจิตเป็นวิทยาศาสตร์ จิตนี้ เป็นวิทยาศาสตร์นะ วิทยาศาสตร์ทางจิต ถ้าพิจารณามันเป็น วิทยาศาสตร์ แล้ววิทยาศาสตร์ยิ่งกว่านี้อีก เป็นวิทยาศาสตร์

ถึงเวลาครูบาอาจารย์บอก ธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือโลกคือว่ากิเลสไม่มีเหตุผล เราคิด นะ สิ่งที่เราคิดนี้ไม่ดีหมดเลย แต่เรามีเอาเหตุผลอะไรไปสู้กับมัน ให้กิเลสมันไม่คิดละ นี่เวลาคิด คิดธรรมะก็เหมือนกัน เวลาธรรมะมันเกิดขึ้นมา มันเหนือเหตุเหนือผลไง เนี่ยธรรมเหนือโลกไง แต่ถ้าเป็นวิทยาศาสตร์มันต้องคิดได้แค่นี้ เป็นวิทยาศาสตร์ต้องมีค่าของมันใช่ไหม เนี่ยมีค่าทาง พิสิกส์มีค่าต่างๆ ต้องออกมาเป็นอย่างนี้ แต่ความคิดของเรามันมีค่ามากกว่านั้น มันถึงจะปิดกั้น ปิดกั้นกิเลสอยู่ได้

เออว่าธรรมเหนือโลกเนี่ย เหนือวิทยาศาสตร์ เหนือ เราถึงบอกเหนือวิทยาศาสตร์ เหนือ วิทยาศาสตร์เหนือธรรมชาติ เหนือทุกอย่าง แล้วจะบอกว่าถ้าไปรู้ไปเห็นเข้าแล้วจะสาธุ ถ้ายังไม่รู้ ไม่เห็นนะยังดีโพยตีพายว่าคนพูดสงสัยท่าจะบ้า (หัวเราะ) มันเป็นไปได้ มันเป็นไปได้ แต่ ถ้าใครไปรู้เข้านะมันจะรู้เข้า

ประเด็น : สติจะเกิดระลึกสติจะเกิดระลึกรู้จิตดวงที่เพิ่งดับไปได้ เพื่อหัดตามรู้จิตตามรู้จิต เเน่องๆ จนจิตจนจำสภาวะของจิตได้แม่นยำ

หลวงพ่ : จนจำสภาวะของจิตเนี่ยมันสัญญา จนจำสภาวะของจิตเนี่ย ก็เวลาเรา.. ในอภิธรรม นะมาหาบ่อย เราบอกพิจารณากาย ผ่านกายแล้ว เราบอกพิจารณา โอ้ผ่านกายแล้วนะ แล้วทำ อย่างไม่ต่อไป ต้องกลับไปทบทวน เอ้า ผ่านแล้วไปทบทวนทำไม จำสภาวะไง

ประเด็น : จำสภาวะของจิตได้อย่างแม่นยำ ธิรสัญญา เอาอะไรนะบาลีมาคำประกันด้วยนะ

กลัวจะว่ามันเป็นสัญญาธรรมคาใจ เป็นอธิสัญญา แล้วสติจะเกิดตาม แล้วสติจะเกิดตามรู้ระลึก รู้จิตที่เพิ่งดับไปเอง

หลวงพ่ : ดับไป คือดับไปเป็นจิตตัวเก่า จิตตัวใหม่ก็คือตัวใหม่ ความรู้อันเก่าดับไปแล้วคือดับไป คือถ้าเอาความรู้อันเก่า หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์เรา เวลาเทศนาว่าการ ท่านบอกเลขนะ เทศน์นี้ฟังให้เป็นจากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ก็เป็นการกระตุ้น ใครอย่าจำไปนะ ถ้าใครจำไป จะเป็นทุกข์ของคนจำไป เพราะคนจำไปจะสร้างภาพ ธรรมะเนี่ย หลวงตาเวลาท่านเวลาเทศน์ ธรรมะ เวลาเข้าถึงจุดไคลแมกซ์ของมัน ท่านบอกว่าไม่เอา เดี่ยวมีพระจะจำ ท่านบอกอันนี้ละไว้ ท่านเทศน์ข้ามไปเลย

เพราะการจำนั้นเป็นโทษของการปฏิบัติ เพราะการจำ การไปรู้ การไปรู้ก่อน พอการไปรู้ก่อน มันจะสร้างภาพ แล้วจิตมันต้องการ มันมีกิเลส มันต้องการมรรคผล มันต้องการต้องการ สิ่งที่ทำให้มันเป็น ขนาดที่มันไม่รู้ มันยังหลอกยังหลง มันยังสร้างขนาดนี้ แล้วถ้ามันรู้มันจะปฏิบัติไปได้อย่างไร

ประเด็น : อันนี้บอกเลย เนี่ยจิตจนจิตจำสภาวะของจิตได้แม่นยำ แล้วจะเกิดความรู้ถึง ถึงเกิดดับไปตัวเอง แล้วจะเกิดปัญญาเอง

หลวงพ่ : ก็ปัญญาก็เลยเกิดอัตโนมัติไง อันนี้มาจากเว็บไซต์หรือมาจากไหน ถ้าออกไปใน เว็บไซต์ ถ้าใครอ่านแล้วนะ โอ้โฮ โอ้โฮเลยนะ แต่เราเห็นแล้วนะ โทษนะ.. อยากจะร้องให้ อยากจะร้องให้เพราะอะไรรู้ไหม เพราะหลวงปู่คุณของท่านพูดของท่านไว้ เป็นธรรมะจากหัวใจของ หลวงปู่คุณ ท่านใช้ชีวิตของท่านทั้งชีวิต ค้นคว้าของท่านมา ท่านปฏิบัติของท่านมาเป็นสังฆธรรม แล้วท่านก็สร้างของท่านมาเป็นคุณธรรม ให้ลูกศิษย์ลูกหาได้ประพฤติปฏิบัติตาม

แล้วลูกศิษย์ของท่าน อ้างว่าเป็นลูกศิษย์ของท่าน แล้วเอามาบอกว่า ท่านคลาดเคลื่อน คนนี้คลาดเคลื่อน แล้วสร้างความรู้ความเห็นอันใหม่ขึ้นมา พอสร้างความรู้ความเห็นอันใหม่ขึ้นมา แล้วคนที่ผู้ภาวะไม่ถึง อ่อนด้อย ไปเห็นคำพูดที่มันจินตนาการตามได้ ก็หาว่าสิ่งนี้เป็นคุณธรรม เห็นไหมหลวงปู่คุณผู้การกระทำของท่านสิ่งเนี่ย โสลกอันนี้ใครๆ อ่านแล้วทุกคนก็ทิ้ง ทุกคนก็ว่า หลวงปู่คุณนี้มีผู้ภาวะที่น่าเคารพบูชา

แต่สุดท้ายแล้ว เขาเข้ามาตีความให้มันคลาดเคลื่อนไปหมดเลย อ่านแล้วน่าเศร้าไหม คือพวกเรานะ หรือชาวพุทธเราที่นับถือครูบาอาจารย์ มันก็มีของมีค่า คือมีเพชรนิลจินดา หลวงตา ท่านพูดนะ เวลาสร้างจากจิตใจดวงหนึ่ง เพชรน้ำหนึ่ง เพชรน้ำเอก เพชรน้ำหนึ่งนะ ก็มาประดับ

ในศาสนาว่าพุทธศาสนามีมรรคมีผล ผู้ใดปฏิบัติมาเนียเป็นเพชรน้ำเอก เป็นเพชรน้ำหนึ่งก็มา
 ประดับศาสนาไว้ว่าศาสนานี้มีมรรคมีผล

แล้วหลวงปู่คุณย์ ท่านปฏิบัติมาเป็นเพชรน้ำหนึ่ง เป็นเพชรน้ำหนึ่งที่มีคุณค่า แล้วเราเนียมา
 ทอนคุณค่าของเพชรเอง แล้วไปเอาไอ้เพชรอัด ไปเอาคริสตัล ไปเอาพลาสติกมาบอกว่านี่เป็น
 เพชร แล้วมันหาได้ง่าย มันทำได้ง่าย ทุกคนก็ว่านี่คือเพชร ไอ้เพชรแท้แท้เลยหมดค่าไปนะ ไอ้
 เพชรแท้แท้เลยไม่มีใครเอาจะไปเอาไอ้พลาสติก ไอ้สิ่งที่เขาอัดกันมาสวยงาม เด็กๆ มันห้อยกัน
 อยู่เต็มคอนั้น เพราะอะไร เพราะมันตีความได้ไง แต่เราอ่านแล้วมันเป็นไปได้ไม่ได้เลย มันสิ่ง
 เป็นไปได้ไม่ได้ทั้งนั้นเลย

หลวงปู่คุณย์ท่านพูดถูกหมด แต่เพราะว่าอย่างเช่นเราพูดบ่อยนะคำนี้ เมื่อก่อนเขาพูดมา
 ว่าเราบอกว่าแต่เดิม ไอ้เนียไอ้พวกชินตึง เลื่อผืนหมอนใบ แล้วเรามาหาอยู่หากินกัน พวกที่
 อพยพมาเนีย เขามีเลื่อผืนหมอนใบนะ เขามีความขยันหมั่นเพียรของเขา เขาทำมาหากินของเขา
 ถึงตั้งเนื้อตั้งตัวขึ้นมาได้ เดียวนี้จะทำแบบนั้นอีกไม่ไหว ไม่มีใครทำอย่างนั้นได้ เพราะมันอ่อนแอ
 กันหมด

เมื่อก่อนชินตึงมานะ พอเรือเข้าปากอ่าวเข้ามาทุกคนคือดีใจหมดเลย เพราะอะไรเพราะ
 มันเจียวจี้ไปหมดไง ภูมิกำลัง ภูมิแรง ภูเขาอยู่หากิน ภูเขาทำพืชผล ภูเขาจะมี ภูเขาอดตาย แต่
 เดียวนี้ไม่ได้เลย อ่อนแอกันไปหมดเลย ทำอะไรกันไม่ได้เลย แล้วจะใช้ปัญญามาตีความกัน
 ไอ้ที่เราเศร้าใจ เราเศร้าใจตรงนี้ไง เราเศร้าใจว่าคนมันจะอ่อนแอ แล้วใช้จิตจิตกันไปแล้วก็
 สร้างภาพนะ เราเห็นอีกอันหนึ่งที่เขาเอามานั่นนะ จูจิตไป จูจิตไปนะ พอทันจิตแล้วเนีย พอ
 เดียวมันจะเกิดปัญญาเอง จะเกิดปัญญาเอง มันจะเป็นไปได้ได้อย่างไร

ถ้ามันเป็นไปได้อย่างนี้ ไอ้การศึกษาต่างๆ ทำไมนักเรียนเวลาลอกข้อสอบ เขาไม่ให้
 คะแนน ไอ้การลอกข้อสอบ ไอ้คนลอกตกนะมึง ไอ้จิตมันไปเพ่งไปดูอยู่ มันก็ไปลอกไปเพ่งไป
 จำอยู่นั่น มันจะได้อะไรขึ้นมา มันเป็นไปได้หรือออก เพียงแต่เวลาเราพูดไปแล้ว เนี่ยคนเชื่อถือ
 แต่ของหลวงปู่ท่านพูดถูกหมดนะ จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิตส่งออกนอกเป็นสมุทัย จิต
 ส่งออกนอกเพราะอะไร

เพราะเวลาเขาพูด ถ้าไม่อธิบายถึงจิตส่งออกนอกเนีย อวิชชามันอยู่ที่ไหนแล้วมันมา
 อย่างไร ทีนี้ไอ้คนที่มันไม่เข้าใจคำว่าส่งออกนอก มันคิดแบบพลังงานไซ้ใหม่ อยู่เฉยๆ มันจะ
 เป็นอะไร นี่ใจจิตเดิมแท้ที่ส่องใส ที่อะไรนะ พระธรรมเจดีย์ (จุม พนฺธุโล) ถามหลวงปู่มันใจ

ว่าวิชาสวะใช้ไหม อวิชาสวะ แล้วยกิลสวะ เข้าใจได้ ภาสวะเข้าใจไม่ได้ ภาสวะคืออะไร
ภพนี้เป็นอวิชาได้อย่างไร ภพนี้เป็นกิลสได้อย่างไร ภพ นี้ใจจิตเป็นกิลสได้อย่างไร

เมื่อพอเราไปอ่านเจอนะพอเจ้าคุณจุมถามนะ เราเข้าใจตุมเลย เข้าใจตุมเลย ภาสวะคือตัว
ภพตัวสำคัญมาก ตัวจิตเฉยๆ เนี่ย นี้ใจที่ว่าอุเบกขาญาณ อุเบกขาญาณ ไม่มีทาง ตัวนี้มันตัว
สถานะที่มันจะไป ถ้าไม่มีภพ ไม่มีสถานที่ตั้งกิลสมันอยู่บนอะไร ความคิดคนมันมาจากไหน
แล้วตัวจิตเฉยๆ ตัวจิตตัวภพ ภพเราก็ไปดูภพชาตินี้ใจ แต่เราไม่พบ ปฏิสนธิจิตคือตัวภพ คือตัว
เริ่มต้นคือจุดเริ่มต้นของทุกๆ อย่าง อวิชามันครอบงำ อวิชามันอยู่ในภพนั้นด้วย กิลสสวะมัน
อยู่ในภพนั้นด้วย

ตัวภพเนี่ย เจ้าคุณจุมท่านเป็นนักวิชาการท่านบอกว่า ภพเฉยๆ เป็นกิลสได้อย่างไร อย่าง
เงิน เงินเป็นกิลสได้อย่างไร เงินก็คือเงิน แต่เงินนี้มันซื้อทุกอย่างนะ เงินมันเกิดได้ทุกอย่างด้วย
เงิน แต่ถ้าไม่มีตัวจิต ไม่มีตัวจิตก็ไม่มีตัวกรรม เพราะข้อมูลการทำดี ทำชั่วทั้งหมด มันย่อยสลาย
ลงอยู่ที่ภพ อยู่ที่จิตหมด แล้วมันแสดงออกจากที่นั่น กรรมดี กรรมชั่วใจ กรรมเก่า กรรมใหม่ใจ
กรรมอดีตชาติมาเท่าไร มันอยู่ที่นั่นใจ

ถ้ากรรมมันมันตัดขาดกันนะ พระโพธิสัตว์เป็นพระพุทธเจ้าไม่ได้ ๔ อสงไขย ๘
อสงไขย ๑๖ อสงไขย ถ้ามันขาดกันมันก็ต่อเนื่องกันไม่ได้ มันจะต่อเนื่องเป็นพระโพธิสัตว์ขึ้นมา
ได้อย่างไร พระเวสสันดรมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะได้อย่างไร นี้ใจเพราะตัวภพตัวนี้เป็นตัวเก็บ
ข้อมูลใจ ตัวภพตัวนี้เป็นตัวเก็บข้อมูลทุกอย่าง อยู่ที่ภพนี้หมดใจ ทุกอย่างมันอยู่ที่จิตใจ ทุกอย่าง
อยู่ที่จิต แล้วพอมันส่งออกมันเกิดพลังงาน

ประเด็น : เขาถึงบอกว่า จิตส่งออกต่างหาก ความส่งออกของจิตต่างหาก คือตัวทะยานอยาก

หลวงพ่ : เวร มันบอกถึงว่าการภาวนา การภาวนานี้เขาภาวนาได้แค่ไหน การภาวนาได้แค่
ไหนก็เหมือนที่เราพูด เหมือนที่เราเข้าไปในสถานที่นี้ได้ลึกซึ่งขนาดไหน เหมือนความลับทาง
ราชการ ตำแหน่งหน้าที่ต่ำก็รู้ได้น้อยๆ ตำแหน่งหน้าที่ใหญ่เรารู้ความลับของทางราชการได้ลึกตื่น
แค่ไหน การปฏิบัติของเรา เหมือนกับตำแหน่งราชการเราเป็นตำแหน่งเล็ก ตำแหน่งใหญ่ขนาด
ไหน ถ้าตำแหน่งเล็กเราก็ได้รู้ข้อมูลแค่ผิวเผิน ถ้าตำแหน่งเราใหญ่ขึ้นมาเราจะได้รู้ข้อมูลได้ลึกซึ่ง
ขึ้นไป ถ้าเป็นผู้บัญชาการทั้งหมดเราจะรู้ข้อมูลทั้งหมดเลย

อันนี้เพราะเขาไม่รู้ข้อมูลใจ เขารู้ข้อมูลแบบข้าราชการชั้นผู้น้อยใจ ก็รู้แต่เรื่องปลีกย่อย
แต่คิดว่าอยู่ในองค์กรนั้นรู้หมดใจ อธิบายมามันเลยเฉยๆ นี้ใจ เฉยๆนะ ถ้าให้เราพูดอย่างนี้นะ

จ้างเท่าไรก็ไม่กล้าพูดเพราะอาย ให้เราพูดอย่างนี้นะ (หัวเราะ) จ้างให้พูดก็ยังไม่กล้าพูด อย่างว่าแต่จะพูดเองนะ จ้างให้พูดก็ยังไม่กล้าพูด

แต่นี้พูดออกมาจากความไม่รู้ ยืนยันนะ ยืนยันแล้วนี่ลงซีดีด้วย เคี้ยวจะแจกแล้วไปเปิดอันนี้มาจากเว็บไซต์ หรือมาจากไหน จากหนังสือ โอ้..เวรกรรม แต่เป็นหนังสือของเขาจริงๆ นะ พอพูดไปก็บอกไม่ได้พูดนะ ลูกศิษย์พูดทุกที พอเราพูดออกไปนะ ไม่ได้พูด ไม่ได้พูด หลวงพ่อสงบไม่เคยอ่านหนังสือของผมเลย วิจารณ์ผมอย่างเดียว (หัวเราะ) ถ้าอย่างนั้นเขาจะพูดเอง พอเราพูดบ๊อบอกไม่ใช่ทุกทีเลย แล้วก็ถามอย่างเดียวกันว่า เราได้รับข้อมูลอย่างไรมา เนียมมันชัดเจน คำว่าชัดเจน ถ้าไม่งั้นแล้วเขาคงไม่กล้าวิจารณ์

แต่มันแปลกใจที่ว่าหลวงพ่..... ตีความว่า ถ้าเป็นเขาเขียนเอง คงจะไม่ใช้ว่าหลวงพ่.....ตีความว่าเขาจะต้องเขียนเอง อันนี้เขาต้องอ้างว่าลูกศิษย์เขียนเองอีก เพราะใช้คำว่าหลวงพ่.....ตีความว่า อย่างนี้เวลาเขาตีความเป็นธรรมะชั้นละเอียด ชั้นสูง อะไรเป็นไฮไลท์ เขียนมาเพราะมันไม่มีใครแยกแยะ เราจะพูดเอง เราจะพูด พูดสักพักหนึ่ง ที่แรกว่าจะเลิกแล้วนะ จะเลิกจะหยุดไป

ทีนี้จะเลิกจะหยุด ใช้อย่างนี้จะหยุดหมายถึงว่า ถ้ามันพูดไปมันเหมือนกับอะไรนะ กลองจัญไร มันดั่งตีมดุม ตีมดุม มันจัญไร กลองแม่งจัญไรนะ ดั่งอยู่เรื่อยเลย แต่มีมันมีไอนี้มาตีไ้ว่าจะเลิกอยู่ที่นี้มันก็ตรงนี้ ถ้าเลิกแล้ว ถ้าเลิกนะแมวไม่อยู่หนูจะรำเริง งั้นมันอยู่ที่เหตุผล ถ้าแมวอยู่หนูไม่กล้านะ ถ้าบอกเลิกคือแมวบอกว่ากูไม่จับหนูแล้ว หนูมันจะวิ่งแฟนพ่านเลย ฉะนั้นมันอยู่ที่เหตุผล ถ้ามีเหตุผลที่ควรจะพูดเราจะพูด แต่ถ้าไม่มีเหตุผลก็อย่างนี้ เพราะคนอื่นพูดไม่มีทางคำพูดคล้ายๆ กัน

แต่เราดูแล้วมันชัดเจนมากนะ ที่มันรับไม่ได้บอกว่าหลวงปู่คุณลย์คลาดเคลื่อน เจ้าของเขาเขียนเองมันจะคลาดเคลื่อนได้อย่างไรวะ เจ้าของพูดเองมันจะคลาดเคลื่อนได้อย่างไร ตัวเองจำมาแล้วเข้าไม่ถึง จะบอกว่าคลาดเคลื่อนต่างหาก แต่ไปบอกว่าหลวงปู่คุณลย์น่าจะคลาดเคลื่อน จะใช้ว่าน่าหรือภาษาเราเลยนะไม่มั่นใจตัวเอง เราถึงบอกหลวงปู่มันเห็นใหม่ ต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นอย่างนี้ เราพูดบ่อยเมื่อก่อน กุสอน ถ้าผิดก็ให้ตัดหัวเลย หัวกูนี้ตัดทิ้งไปเลยนะ ทีนี้เพียงแต่ว่ามึงทำได้ไม่ได้เท่านั้นนะ แต่ถ้ากูบอกแล้วทำอย่างนี้ ถ้าไม่เป็นอย่างนี้ กูให้ตัดหัวทิ้งเลย ไม่มีอะไรนะ เอวัง